

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dissertatio Theologica super hac quæstione: Vtrum Rex vel Princeps aliqzis Catholicus possit permittere libertatem Conscientiæ in suo regno, vel domino?

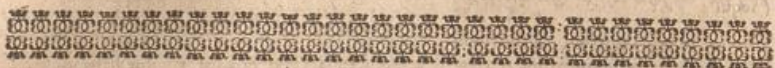
urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

ta culturæ qualitatem, & fructus producendos.

Tandem, tam principium quam medium, & finis felicitis regiminis, à continua superiori oratione dependet, quâ Deum duo rogabit indefinenter; Primum, ut sibi lucem imperitatur ad gubernandum oves ab iplo sibi concreditas; secundò pro subditorum spirituali profectu. S. Bernard. Epist. 201. Ergo in hâ duobus mandatis verbi scilicet atque exempli, summam sui officij, ad conscientia securitatem pendere intelligo. Tu tamen, si sapias jungas & tertium: studium videlicet oratio-

nis; ad complementum utique trina illius repetitionis in Evangelio de pasce oves; pasce oves meas. In hoc noverit illius Trinitatis Sacramentum in nullo frustratum à te, si pascas verbo, pascas exemplo, pascas & sanctarum fructu orationum. Manens itaque tria hæc: verbum, exemplum, oratio: major autem hæc est oratio. Nam est (ut dictum est) vocis virtus sit opus, & operi tamen & voci gratiam efficaciamque promeretur oratio.

Finis Epistolæ.

JESUS MARIA JOSEPH.

QUÆSTIO:

Vtrum Rex vel princeps aliquis catholicus possit permittere libertatem conscientia in suo Regno?

Regno?

Rimo videtur subjectis rationibus probari non posse, principem Catholicum illam sine gravi peccato permittere.

1. Est ob grave scandalum quod exinde emerget, assumere possent omnes, ad quos illius facti notitia deveniret.

2. Ob periculum quod immineret (debilitibus præsertim) qui facillimè possent perverti.

3. Quia ejusmodi libertas notabiliter interturbaret pacem publicam, ac mutuam subditorum inter se unionem, ad cujus diuturnam conservationem nihil ita conducit ac unus ac idem in omnibus ejusdem Dei cultus, unus Dominus, una fides, unum baptisma: ad quam unionem nos invitat Apostolus Ephes. 4. dum ait: solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis: sicut econtra nihil ita nutrit rixas, & dissidia, & tumultus in populo excitat ac permittit religionis libertas.

Quæ quidem ratio confirmari potest exemplo Juliani Apostatae, de quo refert Damianus Marcellinus lib. 22. quod ut Religionis Christianæ cultum aboleret, permiserit unicuique liberum cujuscunque religionis, quæ sibi magis applauderet, exercitium, prævidens fore ut ex hac Religionis diversitate orirentur multæ dissensiones, & sic partim religio Christiana pevitus exingueretur: cujus quoque rei meminit expresse sanctus Augustinus Epist. 106. his verbis, eo modo putans Christianorum nomen posse petre de ceteris, si unitati Ecclesiæ, de qua

lapsus fuerat, invideret, & facit legas dissensiones liberas esse permittere.

Ultima est ratio, quia impossibile est perfectum servari inter Catholicos & Christianos unius & ejusdem reipublicæ unionem, ut patet experientia ex his, quæ gesta sunt nostris temporibus in Gallia & Germania, quippe cum hæresis soleat universam provinciam, qua grassatur, statum subvertere, ac varias rerum mutationes inducere, ut solius explicat Pater Ribadeneira lib. 1. de principe Christiano à cap. 12. usque ad 28. & cap. 29. enumerata varia punitionum genera, quibus Deus castigavit principes & regna propter hæresum permissionem.

His & alijs, brevioris gratia omittis rationibus videtur clare ostendi, principem Catholicum non posse sine gravi culpa permittere libertatem conscientia.

U. autem huic quæstioni distinctè & clarè respondeam, advertendum est illam in triplici sensu intelligi & usurpari posse. 1. Est, an liceat principi, vel regi pacifico alicujus regni, in quo viget catholica religio, Dominium possidenti (qualis est rex Hispaniarum in Hispania, & in his statibus) permittere prædictam libertatem, dando plenam potestatem unicuique credendi, quod sibi magis arriterit.

2. Sensus est, casu quo in toto regno vel majori illius parte prævaleret hæresis, sicut de facto contingit in aliquibus provincijs imperatoris Dominio subjectis.

3. Quæstionis sensus est, casu quo Rex aliquis, vel princeps haberet quidem jus ad aliquam provinciam, veruntamen ob subditorum rebellionem nullam ipsius possessionem vel administrationem obineret, nec moraliter loquendo

Ribadeneira lib. 1. de principe Christiano.

Pro quæstionis intelligentia notandum.

IESU

Spiritu II

Præterea Rex Christianus tenetur obligatione quadam naturali procurare subditorum suorum bonum non minus spirituale quam temporale. Quidni ergo tenetur subditos suos nonnullis conditionibus ad se revertentes in sua tutelam recipere? præsertim tamen si id cessurum sit in magnam non tantum subditorum, sed ipsius regis ac totius Ecclesiæ & Christianitatis utilitatem.

1. Si de subditorum profectu sermo sit, id per se patet, nam quid ipsis conducibilis evenire possit, quam recipi in tutelam tantum principis, ita potentis, ita catholici, qui ipsos ab inimicis suis fortiter tutaturus sit, & semper in iis quæ ad salutem æternam conducunt promovendus; Catholicis magnum exinde lucrum accedet eripiendi scilicet à miserabili illa servitute, sub cuius iugo coguntur vivere afflictis & angustiati, privati omnibus honoribus ac officijs publicis solo catholice religionis prætextu, ac tandem scilicet publicæ libertate Ecclesiæ in alijs provincijs eisdem sanctæ matris Ecclesiæ subditis usita à Hæreticis verò in posterum perpetua pace gaudebunt, & forte paulatim ab heresi ad Ecclesiæ gremium revertentur: solent enim hæretici successu temporis omnino extingui, sicut rubigine ferrum consumitur, præsertim tamen à fide catholice aberrantes, si à principe pio & Catholico suaviter tractentur.

2. Utilissimum erit ipsi regis maiestatis personæ, nam ultra quod patrimonium suum recuperabit, paulatim etiam subigabit hostes sibi infensissimos, qui ipsum vi & armis undequaque adorantur, & ita liberius & fructuosius (majoribus videlicet copijs) insultare poterit alijs ecclesiæ adversarijs nec non Indias tam Orientales, quam Occidentales (in quibus tamquam in radice consistit universa corona Hispanice Monarchie) securus rursus, & quos prius minimos habuerat de die in diem magis atque magis fideles subditos & amicos experietur.

3. Cedit in magnam sanctæ matris Ecclesiæ utilitatem, quæ sacra fidei catholice vigilantiovis in locis hæcenus derelictis plantabit, erigentur templa, fundabuntur monasteria, crescet in dies singulos divini cultus observantia, debita

summo pontifici obedientia publico omnium applausu exhibebitur, Deus laudabitur, glorificabitur, & prædicabitur sicut in alijs provincijs Christianam fidem professis.

Esti aliquis objiciat non esse faciendam ma- la ut eveniant bona, nec debere regem concedere libertatem conscientie, quæ tantopere concernit bonum publicum, etiam si ex illa multiplex fructus resulter, facile respondeatur Regem nullatenus peccare permittendo ejusmodi libertatem, quin potius rem Deo ac Sanctæ matri Ecclesiæ gratissimam præstare: Rex enim (ut supra notavimus) non dat hanc libertatem hæreticis sed Catholicis; quin imò, & si de novo illam permitteret, eo in casu bene faceret, quippe qui permitteret minus malum ad vitandum majus, & sineret zizania, ne forte cum iis eradicaretur & triticum, quod ita faciendum esse docet Augustinus supra citato loco, præcipue ubi non est aliud remedium ad evellendam zizania, quæ de facto impediunt, quo minus possit crescere & meti triticum.

Illud tamen prætereundum non est quod in casu tam in 2. quam 3. Conclusionem posito (ubi ostendimus licere principi catholico concedere libertatem conscientie) nequaquam debeat illam princeps proprio motu & arbitrio, quando vel ubi voluerit permittere sine prævio sanctæ sedis Apostolicæ consensu, ut eruditissimè advertit doctissimus pater Maldonatus in Matth. Cap. 3. num. 26. his verbis: *admonet non licere principibus istas quas vocant conscientie libertates nisi nostro tempore usitatas hæreticos dare, nisi prius Ecclesia, aut is qui Ecclesia caput est, Romanus Pontifex in Christi persona, & tanquam paterfamilias judicaverit non posse evelli zizania, nisi simul & triticum evellatur, & è re Ecclesiæ esse, ut usque ad messem permittantur utraq; crescere, hujus enim rei non principum, qui paterfamilias servi sunt, sed ipsius patrisfamilias, id est Ecclesiæ gubernatoris judicium esse debet. Rationibus autem supradictis pro parte contrariâ adductis respondeatur illas procedere casu quo princeps esset in pacificâ possessione sui Regni, ut constat ex primâ conclusionem, & sic patet solutio sub correctione doctiorum.*

Objicies

Respondetur.

S. Augustinus.

Advertendum

Maldonatus in Matth. cap. 3. num. 26.

F. Thomas à IESU.

INDEX

IESU
spirit.